

Název: Opevňovací systém ČSR

Autor: Horáková Ladislava

Předmět: Dějepis

Třída: 9.ročník

Časová dotace: 45 min.

Ověření: 9.A – 7.12.2011

Metodické poznámky:Prezentace je určena pro 9. ročník ZŠ a je vhodné ji použít při probírání látky dějin ČSR před 2. světovou válkou

OPEVNŮVACÍ SYSTÉM ČSR

1935 - 1938

TVRZE

Tvrz je uzavřená soustava pěchotních a dělostřeleckých srubů, dělostřeleckých a minometných věží, podzemních ubikací pro osádku tvrze, skladišť střeliva a různého materiálu. Všechny tyto složky jsou spolu spojeny podzemními chodbami, na povrchu terénu jsou obklopeny souvislým pásmem překážek a tvoří tak samostatný celek.

Druhy opevnění

- 1) Lehké tvrže
- 2) Těžké tvrže
- 3) Dělostřelecké tvrže

Lehký druh tvrze

- Nejčastějším typem byl typ A, který se podle úhlu sevření obou střílen rozlišoval dále na typy A - 120, 140, 160, 180, 200 a 220.
- zvenčí byly maskovány, před čelní stěnou byl zához z kamenné rovnaniny pokrytý hlínou a stejně jako strop objektu osetý trávou
- Lehké opevnění bylo pravděpodobně stavěno podle vzoru některého typu lehkých pevnůstek na Maginotově linii ve Francii. První oblastí, kde byl tento typ lehkých pevnůstek stavěn u nás, byla oblast Orlických hor.
- Z archivních materiálů vyplývá, že existovaly typy LO, A, B, C, D, E, a F, které se navzájem lišily tloušťkou stěn, počtem střílen, rozevřením střílen a dalšími rozdíly.

Těžký druh

- Objekty těžkého opevnění se souhrnně nazývají sruby a jejich rozdělení je složitější než u lehkých objektů. Každý objekt TO byl konstruován a navržen přesně dle terénu a úkolů, které měl plnit.
- Sruby se dělí dle:
 - -výzbroje a účelu na pěchotní, dělostřelecké, vchodové, minometné...
 - -stavebního řešení a počtu střeleckých místností na jednostranné a oboustranné
 - -počtu pater na jedno a dvoupatrové
 - -stupně odolnosti, kterých bylo šest. 1. a 2. stupeň se označoval arabskými číslicemi (srubům se říká "araby") s čelní stěnou silnou 120 a 175 cm a I. až IV. stupeň je označován římskými číslicemi (označení "říman"), kde čelní stěny byly silné 175, 225, 275 a 350 cm.
 - -počtu navržených pancéřových zvonů na jedno až čtyřzvonové a sruby patřící do sestavy tvrže jsou sruby tvrzové.

Dělostřelecká tvrz Bouda 1



**BYLI JSME
TAM**

Dělostřelecká tvrz Bouda 2

- Dělostřelecká tvrz Bouda je jedním z mnoha objektů československého opevnění, jež bylo budováno ve třicátých letech minulého století.
- Leží 844,7 metrů nad mořem.
- Celkový objem železobetonu v Boudě je 13 566 m³.
- Dokončena mezi 22.listopadem a 7.prosincem 1937



Dělostřelecká tvrz Bouda 3

- Plánovaná osádka tvrze Bouda:
 - 316 mužů - 21 důstojníků
 - - 8 rotmistrů
 - - 287 mužů pěchoty
 - + 87 mužů posilové pěchoty na vnější obranu tvrze
- Mírová kasárna pro osádku tvrze byla dokončena 1938 v Těchtíně.



Dělostřelecká tvrz Bouda 4



- Tvrz obsahovala filtrovnu vzduchu, která není veřejnosti přístupná.
- Dále obsahuje naftové generátory na výrobu elektřiny pro případ, že by došlo k odpojení od vnější sítě.
- Pro rozvoz materiálu zde byla úzkorozchodná trať, která byla poháněna lidskou silou.



Úzkorozchodná trať

Vozík na převážení materiálu

Dělostřelecká tvrz Bouda 5

- Skalní nadloží dosahuje největší mohutnosti v místě větvení hlavní galerie u podzemních válečných kasáren tvrze. Toto větvení se totiž nachází pod kótou kopce BOUDA a návštěvníci zde mají nad hlavou téměř 60 m skály.



Dělostřelecká tvrz Bouda 6

- Za všeobecné mobilizace československé branné moci v září 1938 již byla ve tvrzi uložena část předepsané dotace munice – v celé tvrzi se nacházelo více jak jeden milión kusů kulometných nábojů ráže 7,92 mm.



Dělostřelecká tvrz Bouda 7

- Kasárna tvoří pět velkých sálů.
- První kasárenský sál odděluje od ošetřovny, která je v jeho zadní části, cihlová zeď. Ve střední části sálu byly sprchy a 10 kabin WC, v přední části (u hlavní chodby) měla být kuchyně, denní sklad potravin, sklad oděvů, sklad koksu a ve výklenku přes hlavní chodbu kotelna.
- Prostory horního patra objektu sloužily k přípravě (laboraci a časování) střeliva a především jako pohotovostní muniční sklad, ve kterém bylo uloženo přibližně osm set granátů ráže 10 cm. Byl zde rovněž vstup do pancéřového zvonu. Ve spodním patře se nacházela filtrovna objektu, ubikace několika mužů hotovostní obsluhy, sociální zařízení, ubikace velitele a sklady



Dělostřelecká tvrz Bouda 8

Plánek pevnosti

Dělostřelecká tvrz Bouda 9

- V období okupace se Němci při zkouškách pokusili srub odstřelit mohutnou náloží umístěnou k jeho základům. Obrovský výbuch však objekt nerozmetal, ten se jen oddělil od základů a posunul se o 50 cm vlevo ve směru hlavních střílen. Výbuchem bylo silně poškozeno schodiště, proto byl dříve výstup po něm velmi nebezpečný. Stopy mnoha zkoušek z doby okupace i z období poválečného si lze prohlédnout na stěnách tohoto objektu při prohlídce povrchu tvrze.



V prezentaci byly použity vlastní
fotografie autorky prezentace
L.Horákové